

Zpráva o činnosti Institutu Tereziánské iniciativy, o.p.s., a výsledcích hospodaření za rok 2007

Podle ustanovení zákona 248/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů řídí činnost Institutu Tereziánské iniciativy šestičlenná správní rada, již předsedá Ing. Tomáš Jelínek. V průběhu uplynulého roku došlo k jedné změně v jejím personálním složení. Na místo uvolněné po vypršení mandátu dlouholeté členky a druhé místopředsdkyně správní rady PhDr. Lenky Matuškové byla 21.6.2007 kooptována PhDr. Zlatuše Kukánová, která byla správní radou zároveň i jednomyslně zvolena za místopředsdkyni. Na témže zasedání byli rovněž jednomyslně za členy správní rady pro druhé funkční období zvoleni Mgr. Daniel Herman a prof. MUDr. Tomáš Radil, DrSc. V šestičlenné správní radě dále zasedali PhDr. Pavel Škorpil, CSc., a pan Albert Oesterreicher, který však 22.10.2007 z pracovních důvodů na funkci člena a místopředsedy správní rady rezignoval. Jeho místo zůstalo do konce roku 2007 neobsazeno. Dílčí personální obměnou prošla v minulém roce i dozorčí rada. Na členství v dozorčí radě a výkon funkce předsedy rezignoval 3.1.2007 JUDr. Ludovít Katuščák. Jeho rezignace byla projednána a přijata dne 21.6.2007. Téhož dne byla do dozorčí rady a za její předsdkyni zvolena Ing. Jana Hornigová. V tříčlenné dozorčí radě i nadále zasedali p. Marie Zahradníková a Ing. Pavel Werner.

Každodenní běžný provoz Institutu Tereziánské iniciativy zajišťovali stejně jako v minulých letech tři kmenoví zaměstnanci pracující na poloviční úvazek: ředitelka PhDr. Jaroslava Milotová, CSc., tajemnice Ing. Marta Hlasová a knihovnice p. Eva Dušková. Základní kádr odborných spolupracovníků Institutu Tereziánské iniciativy v uplynulém roce opětovně tvořili Mgr. Michal Frankl, Ph.D., Mgr. Tereza Štěpková a MA Anna Hájková. Většina služeb administrativně technického charakteru souvisejících se základním provozem Institutu a stejně tak i odborných činností vázaných na realizaci jednotlivých vědeckých projektů byla zabezpečována na základě smluv a dohod uzavřených s jednotlivými osobami či institucemi. Vedení personální, mzdové a účetní agendy v uplynulém roce zajišťovaly p. Eva Kosáková a Ing. Taťána Zoubková. Pro realizaci úkolů spojených s odbornou činností Institutu bylo uzavřeno 5 dohod o pracovní činnosti a 14 dohod o provedení práce. Formou faktur byly hrazeny náklady na činnost sedmi 7 externích odborných spolupracovníků /překladatelé, jazykový redaktor, administrátor knihovní databáze, administrátor Databáze obětí „konečného řešení“/. Smlouvy na vydání publikací byly uzavřeny s nakladatelstvím Sefer.

Platnými členy pracovního kolektivu Institutu Tereziánské iniciativy byli stejně jako v předchozích letech dobrovolníci, které k nám vyslali německá organizace Internationeler Bund z Kasselu a vídeňský Gedenkdienst. V průběhu minulého roku u nás pracovalo 5 dobrovolníků, a to Philipp Cyrus ze SRN, z Rakouska pak David Rennert a Lukas Papula, které v srpnu 2007 vystřídali Dominik Meier a Alexander Tauner.

Základní informace o Institutu Tereziánské iniciativy, o.p.s., včetně aktuálních zpráv týkajících se jeho činnosti jsou trvale uveřejňovány na internetových stránkách www.terezinstudies.cz a www.holocaust.cz.

Přehled činnosti Institutu Tereziánské iniciativy, o.p.s., za rok 2007

Rok 2007 lze co do počtu projektů a rozsahu odborné činnosti Institutu Tereziánské iniciativy charakterizovat jako standardní. Počet projektů, jejichž realizaci jsme v minulém roce zajišťovali, dosáhl čísla 7, resp. 8, a všechny patří k jeho dlouhodobé pracovní náplni. Na jejich odborném a technickém plnění se podílelo 28 osob, z nichž většina pro Institut Tereziánské iniciativy pracovala na dohodu o provedení práce či na dohodu o pracovní činnosti. Stejně jako v minulých letech byla největším finančním podporovatelem naší odborné činnosti Spolková republika Německo (viz níže), kterou jsme podporu konkrétních projektů požádali 27.11.2006. Ačkoliv celková výše této finanční podpory byla oproti plánovaným částkám nižší, hlavní cíle projektů, o jejichž podporu jsme požádali Spolkovou republiku Německo, se nám podařilo splnit. Obdobná situace byla u projektu, o jehož financování jsme rovněž již v roce 2006 požádali Nadační fond obětí holocaustu. V minulém roce jsme dvakrát, a vždy úspěšně, požádali o grant u Nadace Židovské obce. Kromě toho jsme v minulém roce podali další tři grantové přihlášky, a to již na období 2008/2009. Úspěšní jsme byli ve dvou

případech, u The Rotschild Fondation Europe a Dutch Jewish Humanitarian Fund, oproti tomu Evropská unie se rozhodla námi navrhovaný projekt nepodpořit.

Za přínosné z hlediska naší práce nejen v minulém roce, nýbrž i pro roky následující, považujeme uzavření třístranné dohody mezi Institutem Tereziánské iniciativy, Památkem Jad Vašem a Národním archivem, týkající se spolupráce těchto institucí na projektu Tereziánské album. V uplynulém roce začala být naplňována dohoda mezi Institutem Tereziánské iniciativy a Central and Eastern European On-line Library ve Frankfurtu nad Mohanem, uzavřená již v roce 2006. Zpřístupnění dosud vydaných německých verzí ročenky Tereziánské iniciativy prostřednictvím této on-line knihovny lze označit za velice dobrý počín. O studie z naší ročenky je mezi uživateli on-line knihoven mimořádný zájem, samotní provozovatelé frankfurtské CEEOL považují Tereziánské studie a dokumenty za jeden z „jejich“ nejúspěšnějších titulů. Je nepochybné, že tím nedochází jen k výraznému zlepšení propagace činnosti Institutu Tereziánské iniciativy v zahraničí, nýbrž že jsme tím do budoucna získali i nezanedbatelný zdroj příjmů. Kromě již uvedených organizací a institucí se standardním způsobem se v minulém roce rozvíjela naše spolupráce s dalšími našimi partnery, především s Historickým ústavem AV ČR, Centrem pro dějiny vědy AV ČR, Tereziánskou iniciativou, organizací Ukrývané děti, Památkem Terezián, Židovským muzeem v Praze, v zahraničí pak s Beit Terezián v Givat Chaim Ichud či s hamburskou Forschungsstelle für Zeitgeschichte a Institutem für Geschichte der deutschen Juden sídlícím rovněž v Hamburku.

Za mimořádně důležitou oblast naší činnosti považujeme působení na širokou veřejnost, a to buď prostřednictvím konkrétních projektů, nebo spolupodílením se na přípravě a obsahovém zajištění akcí určených primárně pro veřejnost. Do tohoto rámce v uplynulém roce v první řadě spadaly tři naše aktivity. Především se nám daří oslovovat veřejnost prostřednictvím našeho internetového portálu www.holocaust.cz, který si dlouhodobě udržuje vysokou míru návštěvnosti. Další aktivitou toho druhu byla spoluúčast na pořádání veřejné připomínky obětí holocaustu na náměstí Míru v Praze dne 15.5.2007 u příležitosti Jom ha-šoa, kterou spoluorganizovaly Nadační fond obětem holocaustu a Unie Židovské mládeže. Institut Tereziánské iniciativy pro tuto příležitost připravil materiály, které připomínaly osudy Židů z Královských Vinohrad a rekonstruovaly tak život židovské menšiny v této části Prahy před druhou světovou válkou. V listopadu 2007 jsme se pro širokou veřejnost připravili informativní skládačku o „křišťálové noci“, které byla v den 69. výročí zahájení tzv. říšského pogromu rozdávána účastníkům pietního shromáždění a demonstrace proti zamýšlenému pochodu českých neonacistům pražskou židovskou čtvrtí. Mgr. Michal Frankl, Ph.D, a PhDr. Jaroslava Milotová, CSc., rovněž spolupracovali rozhlasem a televizí na pořadech věnovaných historii holocaustu a nacistické okupace českých zemí. Úspěšná byla i naše spolupráce s vysokými školami, především s PF UK, FSV UK, FF UK a New York University of Prag, kde oba jmenovaní působí jako přednášející, vedoucí či konzultanti diplomových a disertačních prací.

(1) Projekt Tereziánské studie a dokumenty 2007

V minulém roce jsme připravili k vydání již čtrnáctý svazek německé a dvanáctý svazek české verze ročenky *Tereziánské studie a dokumenty*. Oba svazky k dosavadní více než čtyř stům článkům, statím, esejům a dokumentům, které doposud vyšly na stránkách obou verzí tohoto periodika, připojují dalších 11 příspěvků, jejichž prostřednictvím chceme našim i zahraničním čtenářům přiblížit historii holocaustu. Články a studie, které touto formou předkládáme k veřejnému posouzení, pocházejí z pera dvanácti historiků a badatelů dalších vědních oborů nejen z Čech, nýbrž i z Německa, Rakouska, Izraele a USA. Pro toto vydání ročenky se nám podobně jako v předchozích letech podařilo zajistit příspěvky od vědců, kteří - např. Dalia Ofer, Insa Meinen, Ahlrich Meyer, Ingo Zechner či Joachim Neander - ve svém oboru patří mezi světovou elitu. Příspěvky těchto i dalších autorů nepřinášejí pouze další informace k tématům, kterým již na stránkách *Tereziánských studií a dokumentů* byla věnována větší či menší pozornost, ale otevírají i témata nová. Vůbec poprvé je na stránkách *Tereziánských studií a dokumentů* věnována pozornost např. průběhu holocaustu ve Francii a Belgii, židovským ženám-matkám za holocaustu či postavení žen v době nacionálního socialismu. Vedle těchto prací ve sborníku předkládáme i články a studie, které mají užší nebo širší souvislost s dějinami Protektorátu Čechy a Morava a perzekucí jeho židovských obyvatel, a také příspěvky biografického

charakteru, které si kladou za úkol připomenout život a dílo významných osobností židovského původu, jejichž osud byl těsně spjat s osudy českých Židů v období nacistické okupace.

Editorkami obou verzí ročenky byly PhDr. Jaroslava Milotová, CSc., a MA. Anna Hájková. Na přípravě ročenek dále participovali David Rennert a Dominik Maier, dobrovolníci vyslaní vídeňským Gedenkdienstem, a sedm externistů /překladařů, jazykoví redaktoři/ spolupracujících s Institutem Tereziánské iniciativy. Obě ročenky vyjdou v nakladatelství Sefer, každá v počtu 400 exemplářů, autorem grafické úpravy bude stejně jako předchozích letech pan A. Krejča.

(2) Projekt Databáze obětí konečného řešení židovské otázky v českých zemích

Databáze obětí konečného řešení židovské otázky se od doby jejího vzniku výrazně změnila. Především se díky neustálému včleňování dalších údajů k jednotlivým osobám mnohonásobně zvětšil její obsah. S ohledem na tuto skutečnost se již od roku 2005 práce na tzv. Computerovém projektu, tak byl tento projekt původně nazýván, začaly členit do dvou či více subprojektů, a to podle jejich věcné náplně, která buď má především technický a programátorský charakter, nebo v centru pozornosti stojí tzv. sběr nových dat. Podle tohoto schématu pokračovaly i práce na databázi obětí konečného řešení židovské otázky v českých zemích, kterou Institut Tereziánské iniciativy spravuje a rozvíjí od roku 1994, i v uplynulém roce.

(2/a) Terezín Digital Resource Center

Hlavním úkolem tohoto subprojektu je zajištění a udržování funkčního propojení databází obětí holocaustu sestavených a spravovaných Institutem Tereziánské iniciativy, Památníku Bejt Terezín v Givat Chaim Ichud a Židovským muzeem v Praze, jež umožňuje sdílení a výměnu dat a digitalizovaných dokumentů, které jsou v nich uloženy. V minulém roce byla připravena nová funkční verze tzv. aktualizacího systému, jenž umožňuje, aby k informacím nově přidávaným do databází měli jejich uživatelé přístup v co nejkratší době. Po jeho úspěšném otestování na databázi obětí a databázi digitalizovaných dokumentů, byly do tohoto nového aktualizacího systému převedeny jak stávající systém na tvorbu dynamických internetových stránek, tak i zobrazování a aktualizace digitálních dokumentů. V automatickém aktualizacího systému nyní funguje přidávání nových záznamů. Dále byly v minulém roce do databáze přidány programové prvky používané především na výběr hodnot z dlouhých seznamů a na ověřování zadaných obsahů polí. Rovněž byl naprogramován modul pro anotaci jednotlivých dokumentů naskenovaných v rámci subprojektu Tereziánské album a v databázi byla založena sekce, v níž jsou „skladovány“ informace o průběhu tohoto subprojektu. Informativní složka databáze byla v minulém roce zkvalitněna jednak díky opravám některých stávajících dat, především však v důsledku vkládání nově digitalizovaných dokumentů ze subprojektu Tereziánské album, které byly propojovány s údaji zanesenými do databáze v předchozích letech.

V roce 2007 jsme se jak po technické, tak i po věcné soustředili na přípravu publikace databáze obětí na vzdělávacích internetových stránkách www.holocaust.cz, jejíž veřejné testování se uskutečnilo na Jom ha-šoa 30.4.2008. Jelikož údaje o zavražděných budou v rámci těchto internetových stránek zasazeny do širokého historického kontextu a zároveň doplněny naskenovanými fotografiemi a dokumenty, měla by publikace databáze významným způsobem přispět nejen k připomínání obětí „konečného řešení“, ale i podpořit vzdělávací projekty, jejichž cílem je dokumentování osudů židovských sousedů. Výše uvedené činnosti zajišťovali především Mgr. Michal Frankl, Ph.D., Mgr. Ondřej Kárný, Mgr. Markéta Krommelová, dobrovolníci z vídeňského Gedenkdienstu a dva externisté.

(2/b) Projekt Tereziánské album

V roce 2007 především pokračovala v rámci subprojektu Tereziánské album digitalizace archivních spisů týkajících se obětí „konečného řešení“, které žily či pocházely z Prahy. Dokumenty, které se nacházejí ve fondu Policejní ředitelství Praha uloženém v Národním archivu, obsahují nejen velké množství fotografií, ale též i dalších materiálů, které vypovídají o pronásledování Židů v Protektorátu Čechy a Morava, o uprchlících z Německa, z Rakouska či ze Sudet, o (marné) snaze o vystěhování a v neposlední řadě též o úsilí mnohých vzdorovat příkazům a nařízením omezujícím život Židů za

nacistické okupace. Projekt jsme stejně jako v předchozích letech realizovali za pomoci archivářů z Národního archivu, s nimiž jsme uzavřeli smlouvy o externích spolupráci.

V minulém roce byly vyhledány všechny spisy obětí holocaustu se signaturami začínajícími na písmeny F, G, H (v předchozích obdobích byla zpracována písmena A, B, C, Č, K) a nacházejícími se v manipulačních obdobích 1931-1940 a 1941-1950. Zkušeni archiváři z nich vybrali relevantní dokumenty a fotografie, které poté byly naskenovány. V minulém roce se podařilo digitalizovat zhruba 50 tisíc jednotlivých souborů (naskenovaných obrázků/např. v rámci digitalizace dokumentů vztahujících se k obětem holocaustu, jejichž jméno začíná na písmeno G bylo naskenováno 17 749 jednotlivých obrázků, z toho 2084 fotografií). Získané obrázky prošly věcnou a technickou kontrolou, naskenované fotografie byly upraveny (oříznuty) tak, aby je bylo možné použít k důstojnému připomínání obětí holocaustu. V Národním archivu na projektu pracoval čtyřčlenný tým pod vedením p. Raisy Machatkové, dále na projektu participovali dobrovolníci z Gedenkdienu, koordinaci prací na projektu zajišťoval Mgr. Michal Frankl, Ph.D.

(3) Projekt Knihnice Institutu Tereziánské iniciativy

V roce 2000 byla založena pro vydávání monografických prací, které svým rozsahem překračují články uveřejňované v Tereziánských studiích a dokumentech, publikační řada „Knihnice Institutu Tereziánské iniciativy“. Dosud bylo vydáno 5 svazků. Jako další svazek byl v minulém roce připraven rukopis publikace *Výchova a vzdělávání židovských dětí v Protektorátu Čechy a Morava a v ghettu Terezín*. Autorkou rukopisu se Dana Kasperová, vědecká pracovnice Technické univerzity v Liberci. Publikace vyjde v nákladu 500 exemplářů v nakladatelství Sefer.

(4) Projekt Vědecká knihovna Institutu Tereziánské iniciativy

Provoz vědecké knihovny Institutu Tereziánské iniciativy, která je orientována na domácí a především zahraniční literaturu vycházející na téma Terezín a holocaust, je od samého počátku zajišťován výhradně z prostředků poskytovaných Spolkovou republikou Německo. Tato vědecká knihovna plní dvě funkce:

- 1) slouží jako příruční knihovna pracovníkům při práci na jednotlivých projektech a poskytuje jim nezbytné odborné zázemí,
- 2) plní funkci veřejné knihovny, ve které si zapůjčují publikace nejen badatelé různých vědních oborů, kteří se tématem holocaustu profesionálně zabývají, včetně domácích i zahraničních studentů českých vysokých škol, ale také laici, kteří se o tuto problematiku zajímají.

Vzhledem k mimořádné kvalitě knihovního fondu počet zájemců o služby vědecké knihovny Institutu Tereziánské iniciativy trvale roste. V minulém roce využil jejich služeb dosud největší počet návštěvníků, a to 713, vypůjčeno bylo 1805 publikací, což byl rovněž největší počet zápujček od doby založení knihovny.

Stoupající zájem o služby knihovny nás motivoval k tomu, abychom věnovali pozornost zlepšení technické a odborné kvality knihovních služeb. Zlepšili jsme proto technické parametry stávajícího počítače knihovny, na kterém je vedena veškerá evidence a správní agenda knihovního fondu, dále jsme z dotace Spolkové republiky Německo zakoupili pro knihovnu další počítač, který návštěvníkům na místě umožní, aby nahlédli do knihovního katalogu či si sami zpracovali tématickou rešerši. S pomocí tohoto počítače chceme také od roku 2008 provozovat vylepšenou verzi našeho on-line knihovního katalogu, který je veřejně přístupný prostřednictvím internetové stránky www.terezinstudies.cz/itilib. Pro jeho cizojazyčnou, resp. německou jazykovou verzi jsme v roce 2007 zpracovali německé anotace všech studií a článků zveřejněných v publikacích Institutu Tereziánské iniciativy. Tyto anotace jsme rovněž dali k dispozici Central and Eastern European Online Library (CEEOL) ve Frankfurtu nad Mohanem.

Počet svazků evidovaných v knihovním fondu se minulý rok zvýšil o 248, takže k 31.12.2007 jich bylo již 5537. Z dotace Spolkové republiky Německo bylo zakoupeno 169 nových publikací, 55 jsme získali výměnou, 24 bylo knihovně darováno. Vědecká knihovna Institutu Tereziánské iniciativy je spravována v souladu s mezinárodními knihovními standardy, její chod i v minulém roce zabezpečovala p. Eva Dušková, kterou v době její nemoci zastupovala JUDr. Dagmar Křikavová. Na realizaci prací souvisejících se zlepšením technického a informativního zázemí knihovny se podíleli

ředitelka Institutu Tereziánské iniciativy, Mgr. Michal Frankl, Ph.D., MA. Anna Hájková, Ing. Bohdan Rameš a Mgr. Ondřej Kárný.

(5) Projekt Studium v zahraničních archivech

Vzhledem k reálným finančním možnostem byl původně plánovaný počet výzkumných a studijních cest do zahraničních archivů a institucí zásadním způsobem zredukován. Uskutečněna byla pouze jedna studijní cesta, a to do Berlína, kde byl navštíven Spolkový archiv a Centrum Judaicum. Cestu na přelomu listopadu a prosince 2007 vykonaly PhDr. Jaroslava Mílová, CSc., a Mgr. Magda Veselská. Účelem cesty bylo studium archivních materiálů týkajících se činnosti a fungování židovských náboženských obcí v době nacionálního socialismu.

(6) Projekt www.holocaust.cz

Internetový portál www.holocaust.cz jsme v roce 2007 doplnili o řadu nových materiálů, např. o sekci věnovanou průběhu šoa v jednotlivých evropských zemích. Dále jsme se v souvislosti s přípravou publikace databáze obětí na vzdělávacích internetových stránkách zaměřili na klíčovou část kontextualizace dat obětí, a to na přípravu krátkých textů o jednotlivých židovských obcích. Celkem jsme připravili texty pro 315 židovských obcí v Čechách a na Moravě, které obsahují stručné informace o dějinách jednotlivých židovských obcí, o významných židovských památkách, o statistice židovských obyvatel před holocaustem atd. Internetové stránky jsme rovněž pravidelně (většinou jednou týdně) aktualizovali a zpřístupňovali jsme informace o zajímavých událostech, o nových knihách a sledovali jsme, jak o tématu holocaustu píše český tisk.

Stránky www.holocaust.cz jsou významným zdrojem informací o holocaustu a používá je jak široká veřejnost, tak i studenti a učitelé, což potvrdil také podrobný rozbor záznamů o návštěvnosti, který jsme provedli. V listopadu 2007 jsme například na www.holocaust.cz zaznamenali 52 681 návštěv, během nichž si čtenáři stáhli celkem 407 344 textových či obrazových souborů. Intenzitu využívání www.holocaust.cz lze ilustrovat i tím, že v tomto měsíci, kdy čeští neonacisté chtěli pochodovat pražskou židovskou čtvrtí, byl text o „křišťálové noci“ celkem návštěvníky zobrazen v 11 143 případech. Z www.holocaust.cz bylo také možné si stáhnout zvláštní informativní skládačku o průběhu a významu „křišťálové noci“, kterou jsme připravili pro pietní shromáždění. Hlavními garanty prací na projektu www.holocaust.cz byli stejně jako v předchozích letech Mgr. Michal Frankl, Ph.D., a Mgr. Tereza Štěpková, podle potřeby se na něm podíleli i další spolupracovníci Institutu Tereziánské iniciativy.

(7) Projekt: Týdenní a měsíční zprávy Židovské náboženské obce v Praze 1939-1941

V rámci systematicky prováděného výzkumu v zahraničních archivech se Institutu Tereziánské iniciativy podařilo shromáždit přes 2600 stran kopií archiválií obsahujících týdenní, měsíční, čtvrtletní a roční zprávy o činnosti Židovské náboženské obce v Praze v letech 1939-1944, které musela pražská obec podle „vídeňského“ a „berlínského“ vzoru od 23.7.1939 pravidelně zhotovovat pro Ústřednu pro židovské vystěhovalce. Jelikož podle nařízení říšského protektora o péči o Židy a židovské organizace z 5.3.1940 byly pražské židovské obci podřízeny všechny židovské obce v protektorátu, nepředstavují tyto zprávy zcela výjimečný pramen jen pro zkoumání dějin Židovské náboženské obce v Praze pro toto období, nýbrž i pro celkový výzkum perzekuce protektorátních Židů v letech 1939-1945. Obsahem těchto zpráv nejsou pouze informace týkající se fungování židovských obcí za nacistické okupace, jsou rovněž významným pramenem pro studium židovského vystěhovalectví v letech 1939-1941, pro zkoumání vazeb mezi židovskou obcí v Praze a tereziánským ghettem, nuceného pracovního nasazení Židů v protektorátu atd.

Vzhledem k nezastupitelnosti tohoto pramene pro další výzkum holocaustu v Čechách a na Moravě chce Institut Tereziánské iniciativy v následujících letech v rámci ediční řady Acta Theresiana připravit komentovanou edici zprávy Židovské náboženské obce v Praze z let 1939-1944. Poté, co se nám podařilo shromáždit podstatnou část těchto materiálů, považujeme za druhý krok na cestě k uskutečnění tohoto záměru zajištění přepisu zpráv ze xerokopií do počítače tak, aby s texty bylo možné nadále odborně pracovat. Proto jsme 28.6.2007 předložili Nadaci Židovské obce v Praze návrh projektu, jehož prostřednictvím jsme chtěli realizovat první fázi tohoto úkolu. S přihlédnutím k

celkovému rozsahu dokumentů, jejichž originálním jazykem je němčina, jsme chtěli prostřednictvím předloženého projektu zajistit přepis týdenních a měsíčních zpráv z let 1939-1941 (cca 1400 stran), tedy z období před zahájením hromadných deportací protektorátních Židů do terezínského ghetta a vyhlazovacích táborů. Tyto týdenní a měsíční zprávy nejen z hlediska jejich vnitřní struktury, ale i po stránce obsahové tvoří kompaktní celek a v rámci zamýšleného edičního záměru se předpokládá jejich zpracování do samostatného svazku. Správní rada Nadace Židovské obce náš projektový záměr schválila a 18.7.2007 uzavřela s Institutem Terezínské iniciativy na dobu do 29.2.2008 smlouvu, přičemž na práce specifikované v projektu poskytla Institutu Terezínské iniciativy požadované finanční prostředky v plné výši. V souladu s časovým plánem byl k 31.12.2007 projekt realizován ze 75%, bylo přepsáno 1024 textů. Zcela byl projekt ukončen k datu stanovenému ve smlouvě, konečný počet přepsaných stran dosáhl čísla 15 522, k 29.2.2008 byla také provedena odborná jazyková revize přepisů. Na projektu pracovali čtyři externisté, se kterými Institut uzavřel dohody o provedení práce.

Výsledky hospodaření Institutu Terezínské iniciativy, o.p.s., za rok 2007

Účetně v roce 2007 dosáhly konečné celkové náklady Institutu Terezínské iniciativy, o.p.s., výše 2 600 453,66 Kč a celkové konečné výnosy roku 2007 byly ve výši 2 630 583,05 Kč. Celkový účetní hospodářský výsledek byl ziskový o 30 129,39 Kč.

Náklady a výnosy Institutu za rok 2007

1.Náklady

Náklady v celkové výši 2 600 453,66 Kč byly vynaloženy na

- zajištění služeb pro vědeckou činnost, vydání publikací a fungování organizace Institutu, tato část nákladů činila 1 365 827,68 Kč,
- mzdové náklady včetně zákonných odvodů, které byly ve výši 985 128,00 Kč
- náklady na nákup publikací a materiálu ve výši 147 023,26 Kč,
- v ostatních nákladech jsou zahrnuty bankovní poplatky, kursové ztráty a ostatní poplatky ve výši 35 554,33 Kč
- další účetní nákladovou položkou jsou odpisy ve výši 66 920,27 Kč.

Návrh rozpočtu pro rok 2007 byl předpokládán jako rozpočet deficitní. Celkový kladný účetní hospodářský výsledek roku 2007 je dán zejména příjmem doplatek donátorů (a to od Evropské unie, Claims Conference) za projekty realizované v předchozích dvou letech, ukončené a vyúčtované donátorům v roce 2006, které byly zálohované z finančních rezerv ITI a dále příjmem záloh na projekty, které budou zpracovávány až v roce 2008. Výše doplatku za rok 2006 je ve výši 247 796,92 Kč. Pro práci roku 2008 byly v roce 2007 předány finanční prostředky ve výši 116 331,00 Kč na grant udělený The Rothschild Foundation Europe (Velká Británie) a 87 334,13Kč jako záloha části nákladů na projekt podporovaný prostřednictvím Dutch Jewish Humanitarian Fund (Nizozemsko), tedy v celkové výši 203 665,13 Kč. Reálně tedy v roce 2007 vznikl deficit, který je způsoben jednak přeléváním finančních prostředků mezi účetními roky, zálohováním prací projektů do doby poslední splátky a dále tím, že náklady na režii jsou jen částečně pokryty dary Židovské obce v Praze, dary fyzických osob a účelovou dotací v rámci celkové dotace od Spolkové republiky Německo. Dále se na deficitu projevuje neovlivnitelný vývoj směnného kursu, bankovní poplatky, změny cen služeb a to zejména telekomunikačních a poštovních. Deficit snižuje Institut Terezínské iniciativy vlastními výkony, které ovšem nedostačují reálný deficit pokrýt, a proto je konečný deficit každoročně kryt z rezervního fondu.

Daňové přiznání z příjmu právnických osob bylo odevzdáno v řádném termínu, taktéž bylo podáno přiznání k dani darovací. Institutu Terezínské iniciativy nevznikla povinnost platit darovací daň a ani daň z příjmu právnických osob za rok 2007.

Projekty 1,2,5,6 byly financovány z účelové dotace, kterou za tímto účelem Institutu Terezínské iniciativy poskytla Spolková republika Německo. Původní rozpočet předpokládal finanční náklady ve výši 1 465 000,- Kč, reálný stav dotace na projekty činil 1 297 667,76 Kč. Skutečnou výši dotace na

projekty financované Spolkovou republikou Německo ovlivnila jak celkově přidělená částka, tak i vývoj směnného kurzu. V důsledku toho došlo ke krácení či omezení rozpočtů těchto projektů. Prostředky poskytnuté na projekty byly Spolkové republice Německo řádně vyúčtovány ve zprávě, která byla jejím velvyslanectví předložena 28.2.2008. Po provedené kontrole byly 18.3. 2008 velvyslanectvím schváleny jak zpráva, tak i vyúčtování jednotlivých projektů.

Projekt 3 byl na základě výsledků jednání mezi velvyslanectví Spolkové republiky Německo, které bylo ukončeno v roce 2006, financován z prostředků, které Spolková republika Německo původně poskytla na obdobný projekt, jehož ukončení nebylo z objektivních příčin možné. Spolková republika Německo vyslovila souhlas, aby finanční prostředky ve výši 67 863,36 Kč, které poskytla Institutu Tereziánské iniciativy v roce 2003, jí nebyly po zrušení nakladatelské smlouvy v roce 2005 vráceny, nýbrž aby byly převedeny do rezervního fondu a využity na tento projekt s tím, že pokud jeho náklady přesáhnou tuto částku, rozdíl uhradí Institut Tereziánské iniciativy. Výše nákladů na projekt, které Institut Tereziánské iniciativy hradil ze svých finančních prostředků, činila 7 136,64 Kč.

Projekt 4 byl financován z dotace, kterou pro tento účel poskytla Nadace Židovské obce v Praze a jejíž celková výše činila 50.000,00 Kč. Náklady projektu v roce 2007 dosáhly 34 479,00 Kč. Zbytek dotace – 15 521,00 Kč - byl převeden do roku 2008.

Projekt 7 - náklady na projekt www.holocaust.cz byly čerpány z dotace NFOH, který pro tento účel poskytl 20 000,00 Kč. Náklady projektu dosáhly výše 19 999,20 Kč, jejich vyúčtování a závěrečnou zprávu Institut Tereziánské iniciativy předložil 13.9.2007 NFOH a ten je bez připomínek schválil.

Projekt 11 - na krytí vzniklých nákladů projektu Tereziánské album byly využity prostředky získané jako dar od Nadace Židovské obce v Praze ve výši 50 000,00 Kč a dar od Bejt Terezin ve výši 20 917,00 Kč. Náklady projektu dosáhly výše 134 574,20 Kč. Nadaci Židovské obce v Praze byly prostředky, které za tímto účelem poskytla, byla 19.12.2007 předána zpráva o využití poskytnutých prostředků včetně vyúčtování. Předloženou zprávu i vyúčtování správní rada Nadace přijala bez připomínek. Ze svých prostředků Institut Tereziánské iniciativy zálohoval náklady částkou 63 657,20 Kč, která mu bude na základě smlouvy uzavřené mezi Institutem Tereziánské iniciativy, Národním archivem a Jad vašem z 20.12.2007 v plné výši refundována v roce 2008 Jad vašem.

Celkově Institut Tereziánské iniciativy ze svých prostředků v roce 2007 pro projekty poskytl 70 793,84 Kč. V roce 2008 budou, jak je výše uvedeno, refundovány náklady ve výši 63 657,20 Kč, nevratné náklady na projekty činí 7 136,64 Kč.

3.Výnosy

Celkové účetní výnosy roku 2007 dosáhly částky 2 630 583,05 Kč. a jsou v následujícím složení :

Přehled výnosů 2007 v Kč :

Účelové dotace, dary a granty	Přijaté v 2007	Pro projekty 2007	Pro režii 2007
Spolková republika Německo - celkem	1 582 196,40		
z toho : dotace na projekty 1,2, 5,6		1 297 667,76	
: dotace na správní režii			284 528,64
Účelová dotace NŽO pro projekt 4	50 000,00	50 000,00	
Účelová dotace NFOH pro projekt 7	20 000,00	20 000,00	
Účelová dotace NŽO pro projekt 11	50 000,00	50 000,00	
Dar Bejt Terezin pro projekt 11	20 917,00	20 917,00	
Příjem na účelové dotace a granty celkem	1 723 114,40	1 438 584,76	284 528,64

Ostatní dary právnických a fyzických osob:			
Židovská obec v Praze - dar pro správní režii	322 000,00		322 000,00
dary fyzických osob pro správní režii	13 894,24		13 894,24
Celkem dary	335 894,24		335 894,24
Celkem přijaté příspěvky pro projekty a správní režii roku 2007	2 059 007,64	1 438 584,76	620 422,88
Vlastní tržby a výkony:	131 373,54		131 373,54
Ostatní výnosy (úroky a kursové zisky) :	8 739,82		8 739,82
Celkem vlastní výnosy	140 113,36		140 113,36
VÝNOSY	2 199 121,00	1 438 584,76	760 536,24
Doplatky roku 2006			
EÚ – pro projekt Terezín Album 2006	134 903,82		
Claims Conference – pro Terezín Digital Resource Centre 2006	92 893,10		
Doplatky za rok 2006 celkem	227 796,92		
Zálohy pro rok 2008			
Dutch Jewish Humanitarian Fund	87 334,13		
The Rothschild Foundation Europe	116 331,00		
Zálohy 2008 celkem	203 665,13		
CELKEM PŘÍJEM 2007	2 630 583, 05		

4.Komentář k výnosům Institutu za rok 2007

Celkové účetní výnosy roku 2007 představují peněžní částku 2 630 583,05. Z účelových dotací, grantů a darů jsme celkově obdrželi 2 059 007,64 Kč, použití těchto prostředků jsme s výjimkou darů od fyzických osob a Bejt Terezín donátorům řádně vyúčtovali ve lhůtách, které byly stanoveny ve smlouvách. Vlastní výkony a služby zvedly příjmovou částku na 2 199 121,00 Kč. Doplatky za náklady na projekty ukončené v roce 2006 činí 227 796,92 Kč a touto částkou jsou Institutu Tereziánské iniciativy refundovány náklady, které v předminulém roce zálohoval ze svého rezervního fondu. V celkových účetních výnosech roku 2007 jsou započítány i zálohy na práce roku 2008 od The Rothschild Foundation Europe a Dutch Jewish Humanitarian Fund ve výši 203 665,13 Kč. The Rothschild Foundation Europe poskytl na základě schválené žádosti o přidělení grantu (návrh podán 9.4.2007, smlouva podepsána 2.8.2007) finanční prostředky ve výši 116 331,00 Kč na překlad knihy Kateřiny Čapkové *Češi, Němci, Židé, Národní identita Židů v Čechách, 1918-19138*, do anglického jazyka, který bude vyhotoven v roce 2008. Prostředky od Dutch Jewish Humanitarian Fund jsou zálohou na realizaci části projektu Terezín Album. Žádost o grant si Institut podal 2. 7.2007, předložený projekt byl schválen 6.12. 2007 s tím, že na rok 2008 Dutch Jewish Humanitarian Fund celkem Institutu poskytne 5000 Eu a na rok následující pak opět stejnou částku.

Na režii bylo přijato v rámci účelové dotace od Spolkové republiky Německo 284 528,64 Kč. Židovská obec v Praze nám podobně jako v předchozích letech poskytla finanční dar ve výši 322 000,00 Kč, kterým hradíme režijní náklady na čisté nájemné. Dary fyzický osob ve výši 13 894,24 Kč byly také použity na krytí nákladů režie. Další příjmovou položkou byly vlastní výkony a tržby ve výši 131 373,54 Kč a kursové zisky a úroky z kapitálu ve výši 8 739,82 Kč. Celkové vlastní výnosy Institutu v roce 2007 dosáhly částky 140 113,36 Kč. Tradičně největší částkou na vlastních výnosech, kterými se snižuje deficit režijních nákladů, se podílejí tržby za prodané publikace a za inzerci

Židovského muzea v Praze v publikaci *Tereziánské studie a dokumenty*.

5. Vývoj a stav fondů Institutu v roce 2007, aktiva a pasiva

Vlastní jmění je ve výši 10 000,00 Kč a v průběhu roku 2007 nedošlo k jeho navýšení. Rezervní fond je ve výši 2 985 259,04 Kč. Rezervní fond byl v roce 2007 upraven o hospodářský výsledek minulého zdaňovacího období. S prostředky vlastních fondů Institutu bylo v uplynulém roce zacházeno hospodárně, většina z nich byla v nezbytné výši použita na zaplacení nutných nákladů, sloužících k zajištění plynulého provozu Institutu a jako překlenovací dotace pro realizaci plánovaných projektů.

Aktiva roku 2007 činila celkem 3 261 386,02 Kč.

Pasiva roku 2007 činila celkem 3 231 256,63 Kč.

Hospodářský zisk za období je celkem 30 129,39 Kč.

6. Stav a pohyb majetku Institutu v roce 2007

K 1.1.2007 byla výsledná hodnota na účtech dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku rovna 45 386,26 Kč. K 31.12.2007, po započítání odpisů za rok 2007 výsledná hodnota činila 12 559,76 Kč.

Podle účetní uzávěrky byly k 31.12.2007 na účtech a pokladní hotovosti Institutu finanční prostředky ve výši 1 674 535,57 Kč. Počet bankovních účtů se v roce 2007 nezměnil.

Další aktivní položkou je účetní hodnota knih na skladech a v prodejnách, která k 1.1.2007 činila 1 490 650,37 Kč a k 31.12.2007 byla snížena o odpisy pořizovacích nákladů prodaných a darovaných knih ve výši 12 974,39 Kč na částku 1 477 675,98 Kč.

7. Úplný objem nákladů vynaložených na správu (režii) Institutu Tereziánské iniciativy v roce 2007

Přehled režijních nákladů v Kč :

Spotřeba - kanc.materiál	12 450,50	
Celkem spotřebované nákupy		12 450,50
Služby :		
opravy a udržování	443,18	
xeropráce+ vazba	324,50	
účetnictví	80 000,00	
Nájemné, provozní poplatky, úklid	377 571,00	
telekomunikační poplatky	49 910,60	
poštovné	16 777,50	
právní služby	140,00	
náklady na reprezentaci	1836,50	
ostatní poplatky a služby	1956,00	
Služby celkem		528 949,28
Mzdové náklady	292 591,00	
Zákonné sociální pojištění	75 037,00	

Zákonné zdravotní pojištění	25 972,00	
Zákonné úrazové pojištění	1 259,00	
Osobní náklady celkem		394 859,00
kursové ztráty a bankovní poplatky	35182,93	
ostatní náklady	371,40	
Ostatní náklady celkem		35 554,33
Odpisy majetku		53 946,00
Prodané zboží -(odpisy pořizovacích nákladů prodaných a darovaných publikací)		12 974,39
Odpisy celkem		66 920,39
NÁKLADY celkem		1 038 733,50
Čisté náklady (bez odpisů)		971 813,11

Čisté režijní náklady vzniklé v roce 2007 činí 971 813,11 Kč (po odečtení odpisů, jejichž náklady vznikaly v průběhu jiných let). Na krytí čistých režijních nákladů byl využit dar Židovské obce v Praze ve výši 322 000,00 Kč, dotace na režii z prostředků SRN ve výši 284 528,64 Kč, dary fyzických osob v hodnotě 13 894,24 Kč. Celkem darované finanční prostředky na správní režii dosáhly částky 620 422,88 Kč. Na snížení vzniklého deficitu byly využity výnosy z kapitálu a kursových zisků ve výši 8 739,82 a tržby za vlastní výkony a prodané zboží ve výši 131 373,54 Kč, celkem 140 113,36 Kč. Režijní náklady roku 2007 tak byly pokryty do výše 760 536,24 Kč. Zbývající část režijních nákladů v hodnotě 211 276,87 Kč dotoval Institut Tereziánské iniciativy ze svého rezervního fondu.

Zprávu vypracovaly :
ředitelka ITI : PhDr. Jaroslava Milotová CSc.
tajemnice ITI : Ing. Marta Hlasová
V Praze dne 2.6.2008